

uměl zacházet s insemináčním přístrojem. A mnoho jiných včelařů, od nichž jsem čerpal a dodnes čerpám, i když už nejsou mezi námi. Poznat je osobně byla skvělá škola a moc jim tam nahoru děkuji, že mi ukazovali cestu a jakým směrem mnohdy jít s logikou k věci.

Minule jsem napsal o deseti včelařích, kteří mají dvanáct názorů, myslel jsem to obrazně, ne špatně. Včelařina je právě krásná díky své rozmanitosti. Budete-li hledat odpovědi na svoje otázky, jak a proč včelařit, doporučuji vždy jen jednoho učitele, jednoho mentora, než věci okolo včel pochopíte. Já vám mohu ukázat svoje zkušenosti, ale jistě nemusí vyhovovat vše a všem. Avšak věřte, že u mě mají logiku, a proto se jich již mnoho let pevně držím. Je to směs všech možných názorů s přihlédnutím na potřeby samotných včel. Mí učitelé mi pomohli věci lépe chápat. Jenže na druhou stranu se říká, že včelař umírá hloupý, protože nikdy neví vše. Tomu totiž vládne samotná a moudrá příroda.

Tak tedy opravdu chcete včelařit?

Pro začátek je dobré se chránit před včelím bodnutím. Nejvíce si chraňte obličej vhodným včelařským kloboukem. Dostat žihadlo přímo do oka představuje nebezpečí ztráty zraku. Viděl jsem před dvěma roky, jak mladý včelař dostal žihadlo přímo do oční bulvy. Naštěstí lékaři dokázali žihadlo vytáhnout a oko zachránit. Konec žihadla má tzv. zpětné háčky a hrot jako takový je z chitiny, který se snadno ulomí a v ránu pak následně většinou způsobí zánět. Další velmi zranitelné místo jsou ústa. Pokud vám do nich vlétne včela, tak žihadlo může v krku způsobit následný otok a udušení. V podobných případech je nutné vyhledat lékařskou pomoc. Jistě znáte číslo rychlé záchranné pomoci – 155, nebo IZS – to je 112. Na obou číslech vám, jak poradí, tak pošlou pomoc.

Počet žihadel ohrožující život je individuální a během vašeho života se jistě bude měnit tak, že dalšími a dalšími návštěvami

včel si tělo na včelí jed zvykne. Určitě je dobré nemít alergii na včelí jed, zažil jsem několik případů, kdy byl včelař odvezen do nemocnice a dostával léky k udržení vitálních funkcí. Ale existují i alergie na další produkty, zejména styk s propolisem může vyvolat silné kožní reakce až po nevolnost. U včelího bodnutí velmi záleží, kam žihadlo dostanete a jak jste se zachovali při jeho odstranění. Včela si při bodnutí utrhne část zadečku, kterému se říká žihadlový aparát. Po tomto aktu včela přibližně za dvě hodiny uhynie. Svaly v aparátu žihadla, které vám včelka nechala v kůži, také zhruba dvě hodiny pracují a žihadlo se pomocí vibrací zavrtává stále hlouběji a aplikuje jed. Je tedy nezbytné, aby k jeho odstranění došlo co nejdříve po bodnutí, kdy se do rány doslova pumpuje včelí jed, zvaný *apitoxin*. Žihadlo odstraňujte stranou od včelstva, abyste svými pohyby nedráždili další včely k útoku. Stačí, když jej odstraníte pomocí nehtu a seškrábnete. Nikdy nepoužívejte ukazováček a palec (styl à la pinzeta), to byste do rány vymáčkli více jedu a následky budou o to intenzivnější.

Chápeme včely?

Již mnohokrát jsem na včelařských diskuzních fórech na internetu viděl, jak se dokážou kolegové dohadovat nad chováním včel. Ten či onen oponent přece nejlépe ví, jak včelaří a co včely dělají! Bohužel diskuze někdy přešly až do vulgarit a vzájemného osočování a logicky skončily administrativním zásahem – smazáním jednotlivých příspěvků.

Na to, abychom správně pochopili včely, potřebujeme vzdělání. S čistým svědomím vám mohu sdělit, že nejlepší škola je praxe a nejlepší vědomosti mají knihy. Ano, opravdové knihy, se kterými si dal autor práci a vše napsal podle svého vědomí a praktických zkušeností. Možná v nich nenajdete odpověď na vše, ale knížka vás nutí se nad vším v klidu zamyslet a pochopit. Mezi autory, které doporučuji začínajícím včelařům, jsou jména, jako je výše zmiňovaný Vladimír Veselý v knize Vče-

lařství nebo německý autor Gerhard Liebig. V tenké knížečce s názvem Včelaříme jednoduše najdete téměř vše. A pak je tu doslova bible včelaře určená k pochopení biologie včelstva a jeho poslání od Jurgena Tauze s titulem Fenomenální včely. Mezi skvělé odborné časopisy patří svazový měsíčník Včelařství, který právě čtete. Co bych ještě s určitostí doporučil jsou přednášky včelařských odborníků a učitelů.

A poslední rada – seznamte se s nějakým včelařem z blízkého okolí, který vám jistě rád pomůže řešit okamžitou situaci, s níž si nebudete vědět rady. Taková známost rozhodně není k zahazení a mnohdy z ní vznikají i přátelské vztahy na celý život.

Příště se seznámíme se zásadami výběru stanoviště včel.

S pozdravem Včelám dík!

Augustin Uváčik,
učitel včelařství
uva@centrum.cz

Ilustrační foto: Jana Valešová

